

**ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE LA
PROIECTUL LEGII PRIVIND MODIFICAREA LEGII APELOR NR.272/2011**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare la proiectul Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011
Data:	23 Februarie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici de management integrat al resurselor de apă
Persoana responsabilă și datele de contact:	Gratii Victoria <i>victoria.gratii@mediu.gov.md</i> Căsuța Anna <i>anna.casuta@mediu.gov.md</i>

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Analiza Impactului (*în continuare AI*) a fost elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 13 (Analiza impactului de reglementare) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Problemele care au condiționat elaborarea proiectului Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011, sunt următoarele:

- 1) desfășurarea activității de întreprinzător în lipsa autorizației de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA);
- 2) prejudicierea bugetului de stat prin delimitarea, gestiunea și folosirea deficientă a corpurilor de apă;
- 3) poluarea ireversibilă a corpurilor de apă generată de activitățile economice nesupuse procedurii de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

1) Desfășurarea activității de întreprinzător în lipsa autorizației de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA)

În Republica Moldova, se atestă problema desfășurării activității economice în lipsa autorizațiilor de mediu pentru folosirea specială a apelor, care obligă operatorii să întreprindă măsuri pentru protecția apelor împotriva poluării. Astfel, potrivit datelor IPM, pentru perioada anilor **2002-2016**, contrar prevederilor art. 23 din Legea nr. 272 /2011, în lipsa autorizației de mediu pentru folosința special a apei activau **27 operatori** (or. Cahul, Cantemir, Anenii Noi, Cimișlia, Dondușeni, Florești, Șoldănești, Taraclia, Ungheni, Bălți), document obligatoriu la captarea apei din sursele de apă de suprafață și din cele subterane pentru aprovizionarea cu apă destinată consumului uman și deversarea apelor uzate. În lipsa autorizațiilor funcționează și majoritatea agenților economici (*vezi figura nr. 1*).

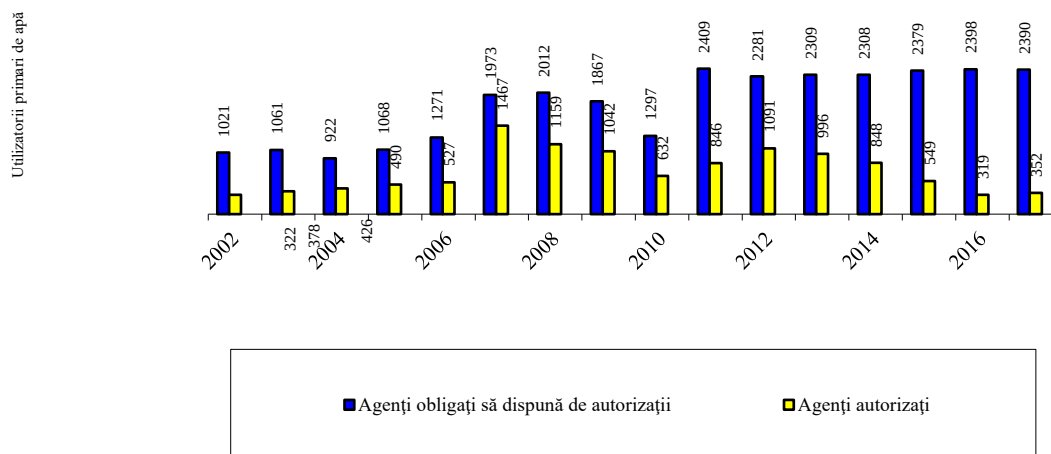

Fig 1: Date privind deținători de autorizație specială de folosire a apei (2002-2017)

Sursa: [Studiu: Evaluarea situației actuale în domeniul investigării infracțiunilor ecologice.](#)

Potrivit datelor prezentate în figura nr. 1, în anul **2017** trebuiau să dispună de Autorizație specială de folosire a apei **2390** de agenți, în realitate, dispunea de aceasta doar **352** agenți economici. Lipsa autorizației de mediu pentru folosința specială a apei constituie nu doar o încălcare a prevederilor legale consfințite în Legea apelor nr. 272/2011, dar și o neglijare față de resursele restrânse de apă din Republica Moldova.

Problema folosinței speciale a apei în lipsa unor autorizații de mediu s-a menținut și în perioada anilor **2018-2020**. Astfel, în urma controlărilor efectuate de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, s-a depistat că contrar prevederilor art. 22 și 25 din Legea apelor nr. 272/2011, *în lipsa Autorizației de Mediu pentru folosința specială a apei*, activau stațiile de epurare din orașele Nisporeni, Ciorescu și Cricova. Prin funcționarea stațiilor de epurare menționate mai devreme în lipsa autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, s-a admis încălcarea procesului tehnologic de epurare, fapt ce s-a soldat cu cauzarea unui prejudiciu semnificativ mediului (în cazul stației de epurare din Cricova, prejudiciul adus mediului a constituit peste 800 mii lei; în cazul stației de epurare din Ciorescu, prejudiciul adus mediului a constituit peste 500 mii lei)¹.

Problema desfășurării activității de întreprinzător în lipsa autorizației pentru folosința specială a apei este evidențiată inclusiv în *Hotărârea Curții de Conturi nr.67 din 16 decembrie 2020² cu privire la Raportul auditului conformității calculării și încasării taxelor pentru resursele naturale*. Potrivit acesteia, captarea apei în lipsa autorizațiilor eliberate de Agenția de Mediu a determinat neîncasarea la buget a minimum 2 195,0 mii lei și maximum 6 585,0 mii lei, iar captarea apei în lipsa evidenței pertinente s-a soldat cu diminuarea încasărilor cu 193,3 mii lei. Urmare a acestei constatări, IPM a luat un șir de măsuri în vederea identificării și contracarării faptelor ilicite de utilizare specială a apei în lipsa autorizației. Astfel, în anul 2021 au fost efectuate 360 controale planificate și 170 controale inopinate, dintre care 117 controale efectuate în baza art. 191 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, în vederea eliberării AMFSA. În anul 2022 au fost efectuate 270 controale planificate și 166 controale inopinate, dintre care 123 controale efectuate în baza art. 191 al Legii nr. 131/2012, în vederea eliberării AMFSA.

În perioada anilor 2021 - 2022 au fost identificați 346 subiecți de răspundere contravențională conform art. 110 Cod Contravențional nr. 218/2008, pe faptul captării resurselor acvatice în lipsa AMFSA sau

¹ <https://cms.ecocontact.md/uploads/ecocontact/originals/135baa61-59df-4d79-a6b1-ae33741c5d0f.pdf>

² https://www.ccrm.md/ro/decision_details/1072/hotararea-nr67-din-16-decembrie-2020-cu-privire-la-raportul

peste limita admisă stipulată în Autorizația de Mediu, cu înaintarea sancțiunii sub formă de amendă în sumă totală de 780 650 lei.

2) prejudicierea bugetului de stat prin delimitarea, gestiunea și folosirea deficientă a corpurilor de apă

În prezent constatăm o interpretare eronată a prevederilor Legii apelor nr. 272/2011, cumulată cu reglementări contradictorii din alte acte normative, ceea ce duce la delimitarea, gestiunea și folosirea deficientă a corpurilor de apă, care în cele din urmă se soldează cu o ratare a veniturilor în bugetul de stat.

Potrivit constatărilor Curții de Conturi în Raportul auditului conformității evidenței înregistrării și gestionării patrimoniului public, precum și a impozitării bunurilor imobile³, autoritățile publice locale *nu s-au conformat prevederilor legislației în vigoare ce țin de delimitarea și înregistrarea obiectivelor acvatice aplicând fragmentar și neuniform cadrul legal existent*. Acest fapt se datorează lipsei unor reglementări clare privind modul de transmitere în gestiune și folosință a corpurilor de apă, având ca elemente componente terenul de sub ape, construcția hidrotehnică, fișia riverană și apa propriu-zisă.

Deși, în alin. 7 art. (4) al Legii nr. 272/2011 este prevăzut expres că *lacul de acumulare, iazul și heleșteul sunt corpuri de apă indivizibile constituite din terenul pe care este situat corpul de apă, fișia riverană de protecție a apelor și construcțiile hidrotehnice*, în practică aceste elemente componente sunt abordate separat. Spre exemplu, persoanele care dețin în proprietate construcții hidrotehnice consideră că sunt titularii de drept și a fișiei riverane de protecție, a apei, folosindu-le fără a se obliga la protecția acestora și la plata pentru folosința bunurilor publice.

Același Raport a Curții de Conturi menționează că *darea în arendă a terenurilor aferente obiectelor acvatice de către autoritățile publice locale se efectuează neuniform, cu formularea neclară și vagă a obiectului arendei, ceea ce contribuie la adoptarea unor decizii care determină lipsirea bugetelor unităților administrativ-teritoriale de mijloace financiare estimate la circa 5013,9 mii lei*. Pentru exemplificare, verificarea a 128 contracte de dare în arendă a terenurilor din fondul apelor cu suprafața de 1114,16 ha, prezentate de către unitățile administrativ-teritoriale a relevat lipsa informațiilor privind organizarea licitațiilor/concursurilor privind darea în arendă a acestor terenuri. Similar, auditul menționează că practic toate contractele prezentate sunt întocmite în lipsa unor prevederi clare și exhaustive ce ar stabili obligațiunile arendașilor referitor la obținerea autorizației de mediu pentru folosință specială a apei, modul de întreținere a bazinelor acvatice stabilit în cadrul normativ (Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor), investițiile necesare, modul de utilizare a teritoriului aferent. În unele contracte nu se indică nici plata anuală care urmează a fi achitată de către arendaș. De asemenea, deși art.22 alin.(3) din Legea nr.272/2011 prevede clar situațiile în care folosința apei poate fi limitată sau interzisă, unele contracte conțin clauze abuzive referitor la restricțiile la scăldat și activitățile de agrement. Aceste constatări ne arată că obiect a contractului de dare în folosință (arendă, concesiune etc) nu trebuie să fie terenul fondului apelor, ci corpul de apă ca bun aparținând domeniului public a unității administrativ-teritoriale.

Valorificare eronată a terenului fondului apelor are repercusiuni și asupra veniturilor bugetelor locale. Spre exemplu, în prezent plata anuală de arendă a terenurilor fondului apelor se calculează pe hectar(ha), similar terenurilor agricole. Ceea ce în cazul bazinelor acvatice arenda ar putea fi mai mare raportată la activitatea care va fi desfășurată (de exemplu piscicultura). Un calcul bazat pe datele mediului științific

³Raportul auditului conformității evidenței înregistrării și gestionării patrimoniului public, precum și a impozitării bunurilor imobile a fost aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 2 din 13 februarie 2018.

atestă că un iaz de 50 ha produce anual în mod natural aproximativ 23 tone de pește în stadiul de valorificare⁴, fără intervenții cu furaje, sau în jur de 450-500 kg/ha. Astfel, dacă autoritățile publice locale ar aplica pentru obiectivele sale acvatice cadrul normativ care reglementează pescuitul în bazinele acvatice naturale, percepând o taxă pentru pescuitul industrial/comercial, ar putea obține venituri în mărime de 5013,9 mii lei⁵.

Prin urmare, este important de clarificat în contextul regimului de proprietate a corpurilor de apă, faptul că terenurile fondului apelor - nu pot fi valorificate separat, ci doar prin prisma tuturor elementelor componente a obiectului acvatic.

3) poluarea ireversibilă a corpurilor de apă generată de activitățile economice nesupuse procedurii de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă;

Calitatea apelor este influențată foarte mult de activitatea umană. Principalii indicatori specifici de poluare analizați de către Agenția de Mediu sunt conținutul de amoniu, azoți, azotați, consumul chimic și biologic de oxigen, materiile în suspensie, introduse în apa râurilor prin activitatea industrială. Un impact negativ considerabil asupra calității apei este produs din motiv că nu se efectuează pre-evaluarea potențialului impact semnificativ a activității planificate asupra corpurilor de apă, fapt ce se soldează cu încălcarea legislației, cu deversarea în apele afluenților și direct în fluviile Nistru și Prut a apelor menajere orășenești și deșeurilor lichide rezultate din activitatea agenților economici cu concentrații majorate de poluanți, accidente de poluare, etc.

Problema poluării apelor în urma aprobării de dezvoltare a activităților economice care nu au stații de pre-epurare, care nu îndeplinesc cerințele de mediu și care nu prevăd încă la etapa de planificare măsurile necesare a fi întreprinse în vederea asigurării protecției resurselor de apă, se soldează cu producerea unor daune ireversibile mediului și sănătății umane.

Deversarea apelor uzate este doar unul din riscurile aprobării de dezvoltare a activităților planificate în lipsa pre-evaluării impactului potențial al acestuia asupra corpurilor de apă.

Situația este agravată inclusiv de starea stațiilor de epurare din Republica Moldova. Conform datelor raportate de către IPM în anul 2017 din numărul total al acestora de 166 unități, doar 126 dispun de documentație de proiect și doar pentru 17 stații au fost stabilite normativele deversărilor limitat admisibile. Din cele existente, stațiile de epurare a apelor uzate, atât din localitățile urbane, cât și rurale sunt uzate și parțial distruse. Alarmant este faptul că, doar 5 dintre stațiile de epurare funcționale (Cantemir – 2, Florești – 1, Ocnița – 1, Orhei - 1) epurează apele uzate până la parametrii normativi, 142 stații – efectuează epurare insuficientă, iar 19 stații – epurare parțială, fapt, ce generează deversarea în apele afluenților și direct în fluviul Nistru și râul Prut a apelor menajere orășenești și deșeurilor lichide rezultate din activitatea agenților economici cu concentrații majorate de poluanți.

⁴<http://albuflorin.ro/piscicultura-pe-intelesul-tuturor/>; citat de Curtea de Conturi în Raportul auditului conformității evidenței înregistrării și gestionării patrimoniului public, precum și a impozitării bunurilor imobile.

⁵1114,16 ha X 0,5 tone/ha = 557,1 tone X 9,0 mii lei = 5013,9 mii lei; calcul expus de Curtea de Conturi în Raportul auditului conformității evidenței înregistrării și gestionării patrimoniului public, precum și a impozitării bunurilor imobile.

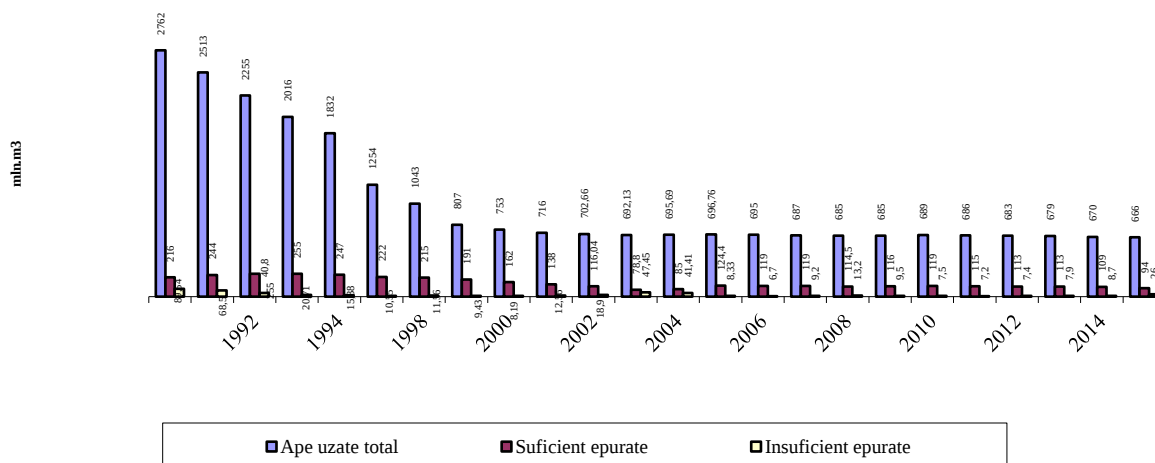

Fig. 2. Volumul apelor uzate evacuate în bazinele de suprafață în perioada 2002-2015, în mil. m³

Sursa: [Studiu: Evaluarea situației actuale în domeniul investigării infracțiunilor ecologice.](#)

Din datele reflectate în diagramă, observăm că volumul apelor uzate evacuate în bazinele de suprafață în perioada anilor 2002-2016 a scăzut de la 696 mln. m³ până la 666 mln. m³, datorită funcționării insuficiente a stațiilor de epurare a apelor uzate cantitatea poluanților deversați în surse organizate, precum și concentrația maximal admisibilă permisă de normativele în vigoare, se menține peste limita admisă de autoritatea de mediu.

Problema poluării apelor poate fi prevenită și minimizată prin aplicarea unui mecanism eficient de evaluare a impactului activității planificate asupra corpurilor de apă. Prin alinierea legislației naționale la prevederile Directivei nr. 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru de politică comunitară în domeniul resurselor de apă, armonizată parțial prin Legea apelor nr. 272/2011, Republica Moldova are obligația de a lua măsuri în vederea asigurării managementului eficient al resurselor de apă care pot fi supuse riscului neatingerii obiectivelor de mediu, risc cauzat de presiunile antropice, nu doar cele prezente dar și cele viitoare.

Totodată, în cadrul Directivei 2014/52/UE, transpusă recent prin [Legea nr.225 din 13.10.22, MO343-348/04.11.22 art.649; în vigoare 04.11.23](#), există obligația efectuării unor evaluări ale impactului ce decurg simultan din Directiva 2014/52/UE (*evaluarea impactului asupra mediului*), Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (*evaluarea biodiversității*), Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (*evaluarea impactului asupra corpului de apă*) și Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării). Astfel, prin Legea nr. 225/2022, art. 4 al Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului a fost completat cu alin. (5), cu următorul cuprins:” *Evaluarea impactului asupra mediului pentru activitățile planificate care fac obiectul Legii nr.108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase și al Legii apelor nr.272/2011 se realizează cu respectarea dispozițiilor acestora.*” În acest context, se impune cu necesitate reglementarea procedurii de evaluare a impactului asupra corpului de apă, pentru a asigura prevenire și minimizarea potențialului impact semnificativ generat de activitatea planificată asupra obiectivelor de protecție a resurselor de apă.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au generat problemele enunțate la pct. 1 lit. b) sunt:

- neclaritatea condițiilor de transmitere în gestiune a segmentelor unui curs de apă din administrarea statului în administrarea unităților administrativ teritoriale;
- încălcarea principiului gestionării indivizibile a terenurilor fondului apelor;
- aprobarea de dezvoltare a activităților planificate cu potențial impact semnificativ asupra corpului de apă;
- incertitudinea privind dreptul de proprietate privată asupra corpurilor de apă;
- confuzia creată în legătură cu activitățile umane care sunt considerate folosință specială a apei și folosință generală a apei;
- dispoziții juridice lacunare privind procedura de eliberare a autorizației privind folosință specială a apei;
- prelevarea eronată a probelor de apă pentru testarea proprietăților fizico-chimice și microbiologice ale apei corpului de apă;
- reglementarea incompletă a obligațiilor utilizatorilor de apă.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Evoluția problemelor

Problemele identificate și menționate la pct. 1 lit. a), sunt rezultatul eșecului reglementării clare și precise a modului de gestionare și protecție a resurselor de apă.

Activitatea economică afectează atât calitatea corpurilor de apă, cât și sănătatea umană. Abordarea neglijentă vis-a-vis de aceasta are drept efect survenirea unui impact negativ asupra corpurilor de apă, uneori cu caracter ireversibil.

În urma activităților de inspectare efectuate de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului pe parcursul a ultimilor 4 ani, orientate spre reducerea impactului negativ al activităților economice asupra mediului, resurselor naturale și sănătății populației, a fost calculată o sumă impunătoare privind prejudiciul cauzat mediului. Astfel, potrivit rapoartelor IPM, pentru **anul 2018** prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare constituia 7 821 795 lei. Pe parcursul anului 2018 au fost inspectate 539 întreprinderi și obiecte care prezintă pericol pentru resursele acvatice și pot influența asupra calității lor cu întocmirea a 751 acte de control. În 467 cazuri au fost constatate încălcări a cerințelor normativelor în vigoare și legislației ecologice, ca rezultat în toate aceste cazuri au fost încheiate procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul Codului Contravențional al Republicii Moldova cu aplicarea amenzilor în sumă de 779 000 lei. În rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate apelor, subdiviziunile Inspectoratului au calculat prejudicii și au înaintat pretenții în sumă totală de 47927 lei.

În **anul 2019**, prejudiciile cauzate mediului calculate și înaintate spre achitare a fost - 103 556 231 lei, inclusiv prejudiciul pe fiecare componentă de mediu: subsol – 55 817 164 lei (53,9%); apă – 41 174 735 lei (39,7%); sol - 4 408 249 lei (4,25%); flora – 1 626 242 lei (1,5%); faună – 504 579 lei (0,6 %) și aer – 25262 lei (0,05%). Observăm că suma prejudiciului pentru apă este impunătoare fiind mai mică doar în raport cu suma înaintată pentru recuperarea prejudiciilor cauzate subsolului.

Prejudiciile cauzate mediului calculate și înaintate spre achitare în **anul 2020** – 22 056 638 lei, dintre care - 4 269 255 lei, doar pentru recuperarea prejudiciilor cauzate resurselor de apă.

În **anul 2021**, în rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate resurselor de apă Inspectoratul a calculat prejudicii și a înaintat pretenții în sumă totală 13 571 112, 0 lei.

Posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă

În cazul în care, nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul modificării Legii apelor, există riscul survenirii unei din următoarele situații:

- creșterea impactului negativ a activităților economice asupra corpurilor de apă și, prin urmare, majorarea cheltuielilor statului pentru restabilirea calității resurselor de apă;
- maximizarea impactului negativ a activităților economice asupra sănătății populației și, prin urmare, încălcarea drepturilor omului la un mediu sănătos și echilibrat;
- prejudicierea bugetului de stat ca urmare a atribuirii ilegale în folosință a corpurilor de apă din proprietatea publică a statului.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului:

- Acordul de Asociere între RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (*în continuare UE*) și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin *Legea nr. 112/2014*. Potrivit anexei XI al Acordului de Asociere RM - UE, Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația națională în domeniul protecției și gestionării apei de prevederile stipulate în: [Directiva 2000/60/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei; [Directiva 2007/60/CE](#) privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații; [Directiva Consiliului 91/271/CEE](#) privind tratarea apelor urbane reziduale; [Directiva Consiliului 98/83/CE](#) privind calitatea apei destinate consumului uman; [Directiva Consiliului 91/676/CEE](#) privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole.
- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022 - document de viziune strategică, care indică direcția de dezvoltare a țării și a societății ce trebuie urmată în următorul deceniu, avînd la bază principiul ciclului de viață al omului, drepturile și calitatea vieții și include 4 piloni ai dezvoltării durabile, cu 10 obiective pe termen lung. Astfel, unul din obiectivele trasate este de a asigura îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării în urma deversării apelor uzate în emisare sau în mediu natural, minimizarea deversării substanțelor chimice și periculoase și reducerea ponderii apei uzate netratate.
- Planul de acțiuni al Guvernului pe anul 2023. Capitolul dedicat Protecției Mediului include aprobarea proiectului de modificare a Legii apelor nr. 272/2011.

Reglementările existente care condiționează intervenția statului:

- Legea apelor nr. 272/2011

În procesul de implementare a prevederilor Legii apelor nr. 272/2011, precum și în urma efectuării auditelor de către Curtea de Conturi au fost identificate mai multe carențe care împiedică aplicarea clară, coerentă și uniformă a prevederilor Legii nr. 272/2011. Astfel, fiind identificate disproporționalități și lacune de reglementare, inclusiv conflicte de norme care au generat survenirea problemelor specificate la pct. 1 lit. a) al prezentului AIR. Dintre carențele identificate, menționăm:

- Cu referire la compartimentul noțiuni:

Deși legea operează cu lexemele: „corp de apă puternic modificat”, „modificare hidromorfologică”, „potențial ecologic bun”, „priză de apă”, „sondă de apă”, acestea nu sunt definite. Reieșind din caracterul specific al acestor noțiuni, se impune necesitatea de a le defini în modul corespunzător, pentru a preveni eventualele neclarități și interpretări eronate.

- Cu referire la competențele autorităților publice în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă:

Capitolul II al Legii nr. 272/2011 reglementează atribuțiile Guvernului, organului central al administrației publice în domeniul mediului, autorității administrative de gestionare a apelor, Comitetului

districtului bazinului hidrografic în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă, dar lipsesc cu desăvârșire atribuțiile Agenției de Mediu, care de fapt are un rol crucial în procesul de protecție a resurselor de apă, având în atribuții inclusiv eliberarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Totodată, se atestă necesitatea de a reglementa expres denumirea autorităților competente vizate (de ex.: substituirea cuvintelor ”organul central al administrației publice în domeniul mediului” cu cuvintele ” Ministerul Mediului”), pentru a evita eventualele confuzii în legătură cu autoritățile competente.

- Cu referire la regimul proprietății în domeniul apei și valorificarea terenurilor fondurilor apelor:

Potrivit art. 4 alin. (7) din Legea nr. 272/2011 *lacul de acumulare, iazul și heleșteul se consideră corpuri de apă indivizibile constituite din următoarele bunuri: terenul pe care este situat corpul de apă, fîșia riverană de protecție a apelor și construcțiile hidrotehnice*. Această prevedere stabilește că corpurile de apă sunt bunuri indivizibile compuse din: terenul de sub ape, fâșia riverană de protecție a apei, construcția hidrotehnică și bineînțeles apa. Acestea nu pot fi separate în natură fără a li se schimba destinația. Nu poate fi separat terenul de sub ape de apa propriu-zisă, sau construcția hidrotehnică de apa pe care o stăvilește. În practică găsim o cu totul altă realitate, prin care aceste elemente componente sunt separate, fiind atribuit în folosință doar terenul de sub ape. Spre exemplu, se solicită/se transmite în folosință terenul de sub ape, dar se folosește terenul, fîșia riverană, construcția hidrotehnică, precum și apa propriu-zisă. Și toate acestea doar prin achitarea unor sume de bani pentru folosirea terenului. De facto, nu au fost înregistrate situații în care persoane fizice sau juridice să solicite transmiterea în folosință doar a terenului de sub ape, fără apă sau fără construcția hidrotehnică (acolo unde există), pentru a se ocupa acolo cu agricultura. De regulă, lacurile și iazurile devin obiecte ale actelor juridice de transmitere în folosință pentru a fi folosite pentru piscicultură sau agrement. Iar pentru aceste activități, nu terenul trebuie transmis în folosință, ci lacul, iazul care se compune din teren, fâșia riverană, construcție hidrotehnică și apa propriu-zisă, unde va crește peștele sau se vor scălda cetățenii. Prin actul de transmitere în folosință a lacului, iazului, se impune și protecția acestuia, a tuturor bunurilor care îl compun, nu doar a terenului de sub apă, care, uneori, nu necesită îngrijire.

Incertitudinea creată în legătură cu separarea elementelor componente a obiectelor acvaticice, este determinată și de alte acte normative în vigoare. Spre exemplu, prin Hotărârea Guvernului nr. 445/2020, care modifică Hotărârea Guvernului nr. 91/2019, terenurile fondului apelor sunt trecute în administrarea Agenției Proprietății Publice. Potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 445/2020, prin derogare de la prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor imobile proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, terenurile proprietate publică a statului, cu excepția terenurilor libere de construcții din domeniul silviculturii și terenurile din administrarea Serviciului Vamal, se trec din administrarea autorităților publice centrale altor autorități publice în administrarea Agenției Proprietății Publice fără întocmirea actelor de transmitere. Prin această dispoziție, terenurile proprietate publică a statului, printre care și terenurile fondului apelor, sunt trecute din administrarea Agenției „Apele Moldovei” în administrarea Agenției Proprietății Publice, fără a se respecta procedura privind transmiterea bunurilor imobile proprietate publică. Temeiul juridic care stă la baza acestui act normativ este reprezentat de Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice, întru valorificarea corespunzătoare a terenurilor proprietate publică a statului.

Este necesar de statuat faptul, că potrivit art. 2 din Codul funciar, fondul funciar al republicii Moldova se compune din mai multe categorii de terenuri, printre care terenuri ale fondului silvic, ale fondului apelor etc. În completare, art. 63 statuează că „*terenuri ale fondului apelor sînt terenurile aflate sub ape - albiile cursurilor de apă, cuvele lacurilor, iazurilor, rezervoarelor de apă - mlaștinile, terenurile pe care sînt amplasate construcții hidrotehnice și alte amenajări ale serviciului apelor, precum și terenurile repartizate pentru fîșiile de deviere (de pe maluri) a rîurilor, a bazinelor de apă, canalelor magistrale*

intergospodărești și a colectoarelor”, precum și faptul că „modul de folosire a terenurilor din fondul apelor este stabilit de o legislație specială.”

Legislația specială este reprezentată de Legea nr. 272/2011 care prevede în art. 4 că obiectele acvatice se consideră corpuri de apă indivizibile constituite din următoarele bunuri: terenul pe care este situat corpul de apă, fișa riverană de protecție a apelor și construcțiile hidrotehnice. Cu regret, în cazul Hotărârii Guvernului nr. 445/2020 nu s-a luat în considerare cadrul legal în vigoare, în special Legea apelor. Astfel că, terenurile fondului apelor sunt trecute în administrarea Agenției Proprietății Publice pentru a fi valorificate, iar celelalte părți componente ale obiectelor acvatice sunt abandonate.

Pentru a înlătura această confuzie este necesar de a revizui și a ajusta prevederile legale privind regimul de proprietate a corpurilor de apă și modul de valorificare a terenurilor fondurilor de apă.

– Cu referire la documentele de politici naționale în domeniul resurselor de apă :

Potrivit art. 17 alin. (2) și (3), organul central al administrației publice în domeniul mediului efectuează procedura de evaluare strategică de mediu și promovează participarea activă a societății civile la elaborarea documentelor de politici naționale în domeniul resurselor de apă prin publicarea de documente și informarea tuturor părților interesate, oferind tuturor oportunitatea de a comenta și de a face recomandări cu privire la conținutul acestor documente. Totodată, este stipulat că organul central al administrației publice în domeniul mediului asigură publicitatea documentelor de politici naționale în domeniul resurselor de apă prin intermediul mass-mediei naționale.

Prevederile stipulate mai sus, conceptual sunt eronate, deoarece evaluarea strategică de mediu se desfășoară nu doar de către Ministerul Mediului, dar și de către Agenția de Mediu, în dependență de nivelul național sau local de elaborare a documentele de politici și planificare.

Cât privește reglementările prevăzute la alin. (2) și (3) al art. 17, din care desprindem responsabilitatea exclusivă a organului central al administrației publice în domeniul mediului privind informarea și asigurarea participării publicului în cadrul procesului de evaluare strategică de mediu, acestea contravin prevederilor Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, așa cum a fost modificată prin LP226 din 30.09.22, MO326-333/21.10.22 art.626; în vigoare 21.10.23.

– Cu referire la planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic

La art. 19, alin. (2), care reglementează cuprinsul planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic lipsesc prevederi privind evaluarea impactului activității umane asupra stării apelor de suprafață și a apelor subterane; evaluarea caracteristicilor corpurilor de apă, indicând corpurile de apă artificiale și puternic modificate și corpurile de apă care riscă să nu îndeplinească obiectivele de mediu; estimarea presiunilor hidromorfologice. Potrivit Directivei Cadru Apa, toate aceste aspecte trebuie în mod obligatoriu să se regăsească în conținutul planului de gestionare a bazinului hidrografic.

– Cu referire la folosința generală și folosința specială a apei

Potrivit art. 22, se consideră folosință generală și nu necesită autorizație de mediu pentru folosință specială utilizarea apei în următoarele scopuri: a) consumul uman și alte necesități casnice; b) adăparea animalelor fără utilizarea de structuri permanente; c) irigarea terenurilor de pe lângă casă; d) scăldatul și agrementul; e) captarea și folosința apei pentru lupta împotriva incendiilor sau în orice altă situație de urgență.

Pe de altă parte, folosință specială a apei presupune următoarele activități: a) captarea apei din sursele de apă de suprafață și din cele subterane pentru alimentarea cu apă destinată consumului uman; b) captarea și folosința apei din sursele de apă de suprafață și din cele subterane în scopuri tehnice și industriale, inclusiv la prelucrarea produselor alimentare și în agroindustrie; c) captarea și folosința apei din diferite surse pentru irigare; d) folosința apei în acvacultură și piscicultură; e) deversarea apelor uzate; f) utilizarea apei pentru generarea de energie hidroelectrică; g) expoatarea de pontoane, debarcadere și de alte structuri hidraulice pe terenul fondului de apă; h) dezvoltarea și exploatarea comercială a plajelor și a zonelor de agrement.

Spre deosebire de folosința generală a apei, folosința specială a apei presupune obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei de către utilizatorul apei.

Din motiv că formulările utilizate la art. 22 și art. 23 ambigue și imprecise, în practică au fost atestate situații de interpretare eronată atât cu bună credință cât și cu rea credință a prevederilor articolelor respective. Spre exemplu, persoanele fizice care aveau pe lângă casă terenuri agricole și care captau și foloseau apa pentru irigarea acestor terenuri și ulterior comercializau producția agricolă obținută, nu solicitau autorizație de mediu pentru folosința specială a apei, invocând faptul că activitățile acestuia se încadrează în temeiul art.22. lit. c) irigarea terenurilor de pe lângă casă.

- Cu referire la autorizația de mediu pentru folosința specială a apei

Autorizația de mediu pentru folosința specială a apei *reprezintă* acel document eliberat de Agenția de Mediu care permite titularului să folosească apa pentru activitățile enumerate expres în art. 23 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011.

- În acest act normativ, care reprezintă baza legală în domeniul apelor, sunt enumerate în art. 25 alin. (2) actele necesare pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Pe lângă faptul că această listă necesită a fi ajustată în dependență de activitatea pentru care se solicită autorizația, printre aceste documente nu se regăsește și actul prin care autoritatea publică locală își manifestă acordul în vederea forării unor surse proprii de apă. Această prevedere se regăsește în art. 19 alin. (5) din Legea nr. 303/2013, potrivit căreia în localitățile care dispun de sisteme publice de alimentare cu apă ai căror consumatori sînt asigurați cu apă în volum deplin se interzice forarea de noi fîntîni arteziene și exploatarea celor existente pentru utilizarea apelor subterane, cu excepția cazurilor în care se obține acordul autorității publice locale cînd:

a) este necesară crearea surselor de rezervă pentru alimentarea cu apă a obiectelor de importanță strategică și pentru funcționarea normală a acestora în situații excepționale;

b) cerințele de apă ale consumatorului nu pot fi acoperite integral de către operator.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2013 se impunea modificarea art. 25 din Legea apelor nr. 272/2011. Deoarece s-a omis această modificare, în prezent, entitățile care solicită autorizația de folosință specială a apei nu prezintă Agenției de Mediu și decizia consiliului local prin care-și dă consimțământul la forarea noilor sonde arteziene. În acest caz, autoritățile publice locale nu cunosc despre forarea unor noi sonde arteziene pe teritoriul localității. De asemenea, Agenția de Mediu nu poate solicita acest document deoarece nu este expres listat în art. 25 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011.

- O altă neconcordanță legislativă ce ține de autorizația de mediu pentru folosința specială a apei ține de costul acesteia. Potrivit art. 27 alin. (1) al Legii nr. 272/2011: "autorizația de mediu pentru folosința specială a apei, inclusiv pe termen lung, se eliberează cu titlu gratuit de către instituția competentă." Această prevedere este desuetă și nu corespunde realității. Mai mult ca atât ea contravine prevederilor Anexei nr. 1 a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, potrivit căreia, costul autorizației de mediu pentru folosința specială a apei constituie 1000 lei sau 3000 lei, în dependență de termenul valabilității acesteia, aspect menționat în Hotărârile Curții de Conturi nr. 28 din 27 iunie 2022 și nr. 73 din 20.12.2021.

De asemenea, în Anexa nr. 12 la Ordinul Agenției de Mediu nr.18 din 29.03.2019, este prevăzut că: "pentru solicitările de eliberare a autorizației pentru un termen pînă la 3 ani, inclusiv - 1000 lei; pentru solicitările de eliberare a autorizației pentru un termen lung (4-25 ani) - 3000 lei. Prin urmare, se impune necesitatea de a modifica prevederile art. 27 alin. (1) al Legii nr. 272/2011.

-În contextul desfășurării procedurii de autorizare de mediu a folosinței speciale a apei, Agenția de Mediu, potrivit art. 25 alin. (5), lit.a), are obligația, în termen de 20 de zile de la primirea cererii, de a coordona, prin procedura ghișeului unic, condițiile de folosință a apei cu alte autorități de resort. Dat

fiind faptul că activitățile pentru care se solicită autorizația de mediu pentru folosința specială a apei sunt diferite, autoritățile necesar a fi avizate de asemenea trebuie să difere de la caz la caz. Cu toate acestea în practică, se atestă situații în care sunt avizate inclusiv autoritățile care, nu au atribuții și competențe în ceea ce privește activitatea pentru care solicitantul solicită eliberarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Pentru a evita asemenea situații, este necesar de a fi aprobată de către Agenția de Mediu lista autorităților care urmează a fi avizate în cazul fiecărei activități specifice prevăzute la art. 23 alin. (2).

-Potrivit art. 25 alin. (4), solicitantul autorizației de mediu pentru folosința specială a apei este obligat să afișeze la primăria din localitate un anunț cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Orice persoană fizică sau persoană juridică care are obiecții la cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei poate notifica în scris instituția competentă în termen de 15 de zile de la data recepționării cererii de către instituție. Această prevedere cuprinde mai multe neclarități, dintre care menționăm:

- a) nu este indicat termenul în care solicitantul trebuie să afișeze la primăria din localitate un anunț cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Respectiv, poate fi situația în care solicitantul va plasa anunțul mult prea târziu, pentru a avea posibilitate reală publicul interesat de a înainta obiecții și propuneri, reieșind din faptul că autorizația se eliberează în termen de 30 de zile din momentul prezentării de către solicitant a tuturor documentelor necesare prevăzute de lege.
- b) Termenul de 15 zile trebuie să curgă de la data la care a fost afișat anunțul, ci nu de la data recepționării cererii de către instituție. De altfel, publicul nu poate cunoaște data la care a fost recepționată cererea respectivă de către instituție.

- Potrivit art. 25 alin. (6) instituția competentă plasează pe site-ul său oficial cererile de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei și organizează, după caz, audieri publice cu privire la numitele cereri dacă acestea din urmă implică un impact semnificativ asupra mediului sau dacă au fost prezentate obiecții conform alin. (4). Reieșind din faptul că procedura de audieri publice este precedată de obligația de a informa preventiv (cu cel puțin 10 zile) publicul cu privire la organizarea audierilor publice, există riscul ca să fie încălcat termenul maxim de 30 de zile prevăzut pentru eliberarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei (art. 25 alin. (7)). Din aceste considerente este necesar de a revizui prevederile art. 25 alin. (4)-(7).

- Potrivit prevederilor stipulate la lit. g) al art. 25, în vederea obținerii autorizației pentru folosința specială a apei, solicitantul trebuie să prezinte rezultatele analizelor privind proprietățile fizico-chimice și/sau bacteriologice ale apei corpului de apă, dacă analizele nu au fost efectuate de alți solicitanți. Cu toate acestea, nu este reglementată procedura și regulile de prelevare a probelor de apă, precum și lista de indicatori fizico-chimici și microbiologici necesari a fi testați pentru autorizarea activităților specificate la art. 23 alin. (2). De altfel, prelevarea incorectă a probelor de apă afectează grav veridicitatea analizei probei de apă și compromite rezultatul analizei.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Intervenția propusă vizează realizarea următoarelor **obiective**:

- 1) *asigurarea desfășurării activității de întreprinzător în baza autorizației de mediu pentru folosința specială a apei;*

Un obiectiv-cheie al intervenției propuse este de a asigura că, toate activitățile ce cad sub incidența art.

23 alin. (2), al Legii nr. 272/2011 se vor desfășura în baza autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Acest obiectiv poate fi atins prin: eliminarea ambiguităților cu privire la activitățile care se consideră folosință generală a apei și cele care se consideră drept folosință specială a apei; prin stabilirea condițiilor de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei; prin determinarea procedurii de eliberare a autorizației respective; prin asigurarea transparenței procesului decizional; prin ajustarea listei actelor necesare a fi depuse de către solicitant în vederea obținerii autorizației și inclusiv prin reglementarea clară a obligațiilor utilizatorilor de apă.

2) eficientizarea procedurii de delimitare, gestiune și folosință a corpurilor de apă, precum și sporirea încasărilor la bugetul de stat, obținute din gestionarea resurselor naturale de apă;

Proiectul de lege propus vine cu un șir de completări și precizări a condițiilor de gestiune și folosință a corpurilor de apă, a regimului de proprietate a corpurilor de apă, precum și a modului de transmitere în gestiune a segmentului cursului de apă din administrarea statului în gestiunea autorităților administrativ-teritoriale. Intervenția propusă va avea drept efect eficientizarea mecanismului de folosință a corpurilor de apă, care la rândul său va asigura sporirea încasărilor la bugetul de stat obținute din gestionarea resurselor de apă.

3) asigurarea prevenirii și minimizării impactului semnificativ asupra corpurilor de apă generat de activitățile economice planificate.

Beneficiul proiectului de lege de modificare a Legii apelor nr/ 272/2011 este asigurarea că, aspectele de protecție nemijlocit a resurselor de apă și de asemenea a mediului, sănătății umane, sunt luate în considerație cât mai devreme posibil în procesul de luare a deciziilor, de realizare a activității planificate. Prin reglementarea mecanismului de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă se contribuie la creșterea durabilității proiectelor inițiate de agenții economici și la prevenirea, minimizarea sau compensarea daunelor de mediu.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea 0 – a nu face nimic presupune a lăsa lucrurile așa cum sunt, adică neelaborarea proiectului Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011, ceea ce va contribui la menținerea problemelor existente și descrise la pct. 1 lit. b), cu sporirea riscului agravării acestora. Astfel, în situația neaprobării proiectului Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011, impactul cauzat va fi următorul:

- imposibilitatea diminuării nivelului de poluare a resurselor de apă;
- imposibilitatea prevenirii și minimizării potențialului impact asupra corpurilor de apă generat de activitățile planificate;
- desfășurarea ilegală a activităților de întreprinzător în lipsa autorizațiilor de mediu pentru folosința apei;
- prejudicierea bugetului statului prin gestionarea neeficientă a resurselor naturale de apă;
- provocarea daunelor aduse mediului;
- amplificarea crizei naționale relaționate deficitului de apă destinat consumului uman.

Prin urmare, opțiunea 0 nu este o opțiune viabilă, deoarece modificările propuse sunt necesare întru eficientizarea reglementării domeniului apelor, în vederea asigurării protecției și gestiunii acestora în conformitate cu legislația națională și europeană în vigoare. De asemenea, lipsa modificării normelor menționate din Legea apelor menționate supra va influența negativ măsurile de protecție și gestiune a apelor. Modul de concepere defectuos privind administrarea/gestiunea corpurilor de apă se va răsfrânge asupra calității apelor pe teritoriul Republicii Moldova și în cele din urmă asupra sănătății umane, ceea ce este de neconceput.

Totodată, reieșind din faptul că volumul de apă disponibil în prezent în Moldova este de aproximativ 500 m³ pe cap de locuitor per an sau chiar mai puțin, fapt care plasează Moldova în categoria țărilor cu

insuficiență de apă și cu un risc sporit la impactul schimbărilor climatice, este vital necesar de a întreprinde măsuri, inclusiv legislative, în vederea asigurării protecției resurselor de apă.

Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „A nu face nimic” - nu este realistă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea I (recomandată) constă în elaborarea și promovarea proiectului *Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011*. Amendamentele la Legea nr. 272/2011 se axează pe:

- ⇒ definirea unor noțiuni precum: ”corp de apă puternic modificat”, ”modificare hidromorfologică”, ”potențial ecologic bun”, ”priză de apă”, ”sondă de apă”. Precizarea acestor lexeme va avea drept efect prevenirea eventualelor neclarități și interpretări eronate a prevederilor legale în cuprinsul cărora se regăsesc acestea.
- ⇒ individualizarea, completarea și revizuirea atribuțiilor autorităților publice în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă (Ministerului Mediului; Agenției „Apele Moldovei”, Agenției de Mediu). Aceste amendamente urmăresc clarificarea competențelor tuturor autorităților publice, în vederea evitării dublării sau interpretării eronate a prevederilor legale. Totodată, ținând cont de faptul că Agenția de Mediu deține competențe în protecția, reglementarea utilizării resurselor de apă și autorizarea folosinței speciale a apei, se impune completarea Legii nr. 272/2011 cu un articol nou care va enumera atribuțiile Agenției de Mediu.
- ⇒ reglementarea modului de transmitere a segmentelor unui curs de apă (râu sau canal) aflate în intravilanul sau extravilanul unităților administrativ-teritoriale din administrarea statului - gestiunea autorităților administrației publice centrale – în gestiunea unităților administrativ-teritoriale, în vederea asigurării sinergiei dintre prevederile Legii apelor și prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice, așa cum a fost modificată prin *LP318 din 17.11.22, MO383/26.11.22 art.723; în vigoare 26.12.22*.
- ⇒ determinarea regimului de atribuire în folosință a corpurilor de apă proprietate publică. Proiectul de lege statuează dreptul de atribuire a corpurilor de apă proprietate publică doar în folosință persoanelor fizice și juridice, nicidecum în proprietate; atribuirea în folosință poate fi făcută doar în urma unei licitații publice transparente, iar veniturile rezultate în urma folosinței obiectelor acvatice se virează la bugetul de stat sau local, după caz. Aceste prevederi urmăresc valorificarea corespunzătoare a corpurilor de apă ca bunuri indivizibile și încasarea veniturilor în bugetul de stat obținute în urma atribuirii în folosință a resurselor de apă;
- ⇒ racordarea prevederilor Legii nr. 272/2011 ce țin de evaluarea strategică de mediu, evaluarea impactului de mediu și evaluarea biodiversității cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu în vederea evitării conflictelor de norme.
- ⇒ completarea și precizarea conținutului planului de gestionare a bazinului hidrografic în vederea asigurării gestionării eficiente a acestuia și analizei multidimensionale a aspectelor ce țin de: a) identificarea și evaluarea impactului activității umane asupra stării apelor de suprafață și a apelor subterane; b) evaluarea caracteristicilor corpurilor de apă, indicând corpurile de apă artificiale și puternic modificate și corpurile de apă care riscă să nu îndeplinească obiectivele de mediu; c) estimarea presiunilor hidromorfologice; etc.
- ⇒ completarea listei obligațiilor utilizatorilor de apă cu următoarele responsabilități: să respecte cerințele de calitate a mediului pentru ape, precum și condițiile de folosință a resurselor de apă stabilite de lege; să folosească resursele de apă cu respectarea regimului de folosință a zonelor și a fișilor de protecție a apelor; să asigure epurarea apelor uzate înainte de a fi deversate în emisar;

să informeze imediat Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu privire la apariția unor situații de urgență, care afectează sau pot afecta starea corpurilor de apă, și să ia după caz, măsuri de prevenire sau minimizare a consecințelor acestora; să compenseze daunele cauzate mediului în conformitate cu procedura stabilită de legislație. Această completare va asigura sporirea gradului de responsabilizare a utilizatorului de apă și va asigura protecția eficientă a resurselor de apă.

- ⇒ revizuirea prevederilor ce vizează folosința generală a apei și folosința specială a apei. Pentru a elimina ambiguitățile existente, s-a făcut referință la volumul maxim de apă pe an care poate fi captat atât din apele de suprafață cât și apele subterane și s-a precizat scopul în care poate fi utilizată resursa de apă, pentru a se considera folosință generală a apei.
- ⇒ revizuirea și ajustarea prevederilor legale privind procedura de emitere a autorizației de mediu pentru folosință specială a apei: indicarea instituției competente; completarea listei actelor solicitate pentru obținerea autorizației; termenul pentru emitere, precum și termenul de valabilitate a autorizației; taxa care se achită pentru emiterea autorizației. Temeiul acestor modificări rezidă în reglementarea unei proceduri clare și transparente pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosință specială a apei.
- ⇒ reglementarea cerințelor de prelevare a probelor de apă. Astfel, în vederea asigurării veridicității rezultatelor analizei probelor de apă prelevate, se stabilesc următoarele cerințe: necesitatea asigurării prelevării probelor pentru testarea proprietăților fizico-chimice și microbiologice ale corpului de apă de către persoane cu studii de calificare în domeniu; analiza probelor de apă se efectuează exclusiv în laboratoarele acreditate; prelevarea probelor de apă destinate consumului uman se realizează inclusiv cu respectarea prevederilor Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile.
- ⇒ instituirea mecanismului de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă în vederea pre-evaluării impactului potențial generat de activitățile umane asupra corpurilor de apă încă la o etapă incipientă, înainte de aprobarea de dezvoltare a activității în cauză. Scopul urmărit prin amendamentele propuse este de a preveni și minimiza potențialul impact asupra corpurilor de apă prin luarea măsurilor de rigoare.
- ⇒ determinarea condițiilor de desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate în vederea asigurării gestionării eficiente a bazinului districtului hidrografic.

Menționăm, că Opțiunea I va permite modificarea, completarea și actualizarea legii cadru în domeniul gestionării și protecției apelor, care va contribui la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a resurselor de apă, a mediului și a sănătății umane.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării proiectului Legii nu există opțiuni alternative de intervenție, alegerea putând fi realizată doar între soluția de a elabora proiectul Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011.

Această abordare este fundamentată inclusiv în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, care stabilește aprobarea proiectului de modificare a Legii apelor nr.272/2011. Respectiv, o altă opțiune alternativă nu a fost identificată, punându-se accent pe necesitatea respectării documentelor strategice naționale, precum și pe faptul că, cadrul legislativ existent la moment în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă este contradictoriu, imperfect și necesită o ajustare cât mai urgentă.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea 0 "a nu face nimic" prevede neaprobarea Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011. Astfel, situația "a nu face nimic" este descrisă la compartimentul "Definirea problemei".

Dezavantajele stării actuale:

Urmare analizei efectuate, dintre *efectele negative* ale stării actuale putem evidenția:

- 1) riscul desfășurării activităților de întreprinzător în lipsa autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei;
- 2) poluarea apelor de suprafață și subterane în urma desfășurării activităților economice cu încălcarea legislației privind protecția resurselor de apă;
- 3) atribuirea ilegală în folosință a corpurilor de apă din proprietatea publică a statului cu prejudicierea bugetului de stat;
- 4) imposibilitatea prevenirii și minimizării impactului generat de activitățile umane asupra corpurilor de apă;
- 5) lipsa mecanismului de asigurare a veridicității analizelor probelor de apă prelevate în vederea obținerii autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.

Riscurile stării actuale:

- 1) Riscul înregistrării continue a întreprinzătorilor ce desfășoară activități de folosință specială a apei în lipsa autorizațiilor;
- 2) Riscul unui control de mediu nesigur asupra dezvoltării economice, ca urmare a lipsei unui mecanism de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă;
- 3) Riscul poluării apelor de suprafață și apelor subterane cu diferite substanțe poluante ca rezultat al activității industriale/economice și drept urmare riscul survenirii impactului ireversibil asupra sănătății umane și a mediului.

Efecte pozitive - Nu există efecte pozitive prin continuarea stării actuale.

b¹⁾ Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Proiectul de Lege privind modificarea Legii nr. 272/2011, presupune următoarele beneficii:

Beneficii asupra mediului:

- Minimizarea impactului activității de întreprinzător asupra corpurilor de apă și prin urmare, reducerea cheltuielilor statului pentru restabilirea stării ecologice a acestora;
- Reducerea riscului de distrugere (ireversibilă) a resurselor de apă;
- Protecția resurselor de apă prin sporirea calității acestora;
- Prevenirea la o etapă timpurie a impactului potențial semnificativ asupra corpurilor de apă generat de activitățile economice planificate;
- Reducerea riscului de accidente de poluare a resurselor de apă și limitarea consecințelor acestora prin aplicarea măsurilor de prevenție și după caz de remediere a consecințelor survenite;

Beneficii socio-economice:

- Planificarea și implementarea eficientă a activităților de gestionare a apei;
- Determinarea potențialului de aprovizionare cu apă al resurselor de apă;
- Planificarea aprovizionării cu apă a sectoarelor luând în considerare potențialul de apă și nevoile de apă;

- Reducerea pierderilor și a riscurilor generate de inundații și secetă;
- Planificarea strategică a aprovizionării cu apă și a consumului de apă.

Beneficii pentru factorii de decizie:

- Promovarea unei politici orientate spre atingerea „obiectivului de reducere a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice” stipulat în Pactul Verde European (European Green Deal);
- Consolidarea respectării și îmbunătățirea sinergiilor cu alte acorduri multilaterale de gestiune și protecție a resurselor de apă;
- Respectarea prevederilor Acordului de Asociere RM-UE.

Impactul social:

Măsurile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la:

- Minimizarea impactului negativ asupra sănătății umane (pe măsură ce expunerea la poluare se reduce și, ca urmare, numărul de boli asociate cu calitatea inferioară a resurselor de apă scade);
- Eficientizarea activității agenților economici prin securizarea procesului de activitate al acestora (în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei și în avizul de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă sunt prevăzute condiții și măsuri pentru desfășurarea activității economice);
- Reducerea expunerii personalului angajat, cât și a publicului, la substanțe poluante;
- Toate amendamentele care îmbunătățesc procesul de autorizare vor oferi o mai mare imparțialitate, transparență și legitimitate a procesului decizional.

Costuri administrative

Proiectul Legii privind modificarea Legii nr. 272/2011 **nu generează costuri administrative.**

Costurile estimate pentru agenții economici

La moment, agenții economici care intenționează să desfășoare una din activitățile prevăzute la art. 23 alin. (2), suportă costurile pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Proiectul Legii propus **nu are impact asupra cuantumului acestor taxe.**

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Reieșind din motivele invocate la pct. 3 lit. c) care fundamentează necesitatea stringentă de a aproba proiectul *Legii privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011*, nu au fost analizate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu s-au identificat.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu au fost identificate costuri suplimentare de conformare pentru întreprinderi. Taxele pentru eliberarea autorizației de folosință specială a apei nu se măresc, rămân la valoarea reglementată în prezent. Totodată, nici un impact care ar putea distorsiona concurența și implementarea nu va afecta activitatea întreprinderilor mici și mijlocii.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Urmare a realizării AI, se propune selectarea opțiunii I care se concentrează pe ajustarea cadrului legislativ național în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă. Beneficiile intervenție propuse variază în dependență de specificul amendamentelor propuse, fiind reflectate la pct. 4 lit. b¹).

Opțiunea recomandată presupune abordarea punctuală a problemelor identificate, în vederea soluționării acestora și atingerii obiectivelor formulate, întrucât aceasta corespunde necesității de protecție și gestiune eficientă a resurselor de apă. Astfel, se impune necesitatea completării Legii apelor nr. 272/2011 cu prevederi noi întru asigurarea unor norme clare și unitare în acest domeniu.

Aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii apelor nr. 272/2011 va contribui inclusiv la:

- facilitarea procesului de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei și la descreșterea numărului de întreprinzători care activează în lipsa autorizațiilor;
- minimizarea impactului negativ asupra corpurilor de apă în urma desfășurării activităților economice;
- încasarea veniturilor la bugetul de stat, obținute în urma atribuirii în folosință a corpurilor de apă;
- asigurarea transparenței procesului de eliberare a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei;
- gestionarea eficientă a resurselor de apă și inclusiv a bazinelor districtelor hidrografice;
- eliminarea ambiguităților ce vizează folosința generală și specială a resurselor de apă, etc.

Eventualele costuri financiare care ar fi putut afecta persoanele fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător se rezumă la taxa achitată pentru eliberarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Totuși, proiectul de lege propus nu prevede careva modificări a cuantumului taxei suportate de către solicitanți pentru eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, aceasta fiind păstrată la valoarea reglementată în prezent.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Ministerul Mediului prin intermediul Agenției de Mediu, Agenției "Apele Moldovei" și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului va asigura implementarea proiectului de Lege privind modificarea Legii apelor nr. 272/2011 și va elabora propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu noile reglementări, precum și va asigura elaborarea proiectelor de acte normative necesare pentru implementarea prevederilor Legii apelor, cum ar fi:

- Metodologia privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice;
- Metodologia de clasificare a stării ecologice a apei;
- Metodologia de monitorizare și evaluare a modificărilor hidromorfologice;
- Metodologia de evaluare a stării corpurilor de apă subterană, precum și de clasificare a corpurilor de apă subterane;
- Regulamentul privind evaluarea impactului asupra corpurilor de apă;
- Regulamentul privind modul de atribuire în folosință a terenurilor fondului apelor.

Pentru implementarea acestui proiect de act normativ nu este necesară înființarea, reorganizarea sau desființarea unor instituții. Prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 a fost instituită Agenția de Mediu care este responsabilă de coordonarea procedurilor de evaluare de mediu și de eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei.

Implementarea proiectului nu va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Monitorizarea va fi efectuată în baza următorilor indicatori de performanță:

- numărul întreprinzătorilor ce activează în baza autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei;
- numărul de licitații publice privind atribuirea în folosință a corpurilor de apă;
- sumele încasate în bugetul de stat în urma atribuirii în folosință a corpurilor de apă;
- numărul de segmente a cursurilor de apă transmise din gestiunea statului în gestiunea autorităților administrative- teritoriale;
- numărul de contravenții în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă;
- numărul avizelor de evaluare a impactului asupra corpului de apă.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impacturile estimate nu vor fi resimțite în perioada imediat următoare de la intrarea în vigoare a proiectului actului normativ. Evaluarea performanței proiectului actului normativ este relevantă a fi efectuată la expirarea unei perioade orientative de 3 ani de la data intrării în vigoare, pentru a putea monitoriza indicii de performanță identificați la pct. 5 lit. b).

O mare parte a indicilor vor putea fi evaluați cu suportul Agenției de Mediu, care va asigura, conform reglementărilor stabilite în cadrul normativ, ducerea unei evidențe a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei (eliberate) și va face publică informația cu privire la cereri, documente, decizii emise în procesul de autorizare precum și de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în intervenția dată, sunt:

Sectorul privat și asociativ:

- Agenții economici;
- ONG-urile de mediu;
- Cetățenii.

Sectorul public:

- Ministerul Mediului;
- Ministerul Economiei;
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Agenția de Mediu;
- Agenția "Apele Moldovei";
- Agenția Națională pentru Sănătatea Publică;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;
- Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale;
- Inspectoratul pentru Protecția Mediului;
- Autoritățile administrației publice locale.
- Congresul Autorităților Locale din Moldova.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi consultat și avizat cu instituțiile statului, dar și cu participarea în format larg a societății civile în domeniu.

Astfel, în procesul de elaborare a proiectului de act normativ sunt respectate reglementările procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, și *Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului*.

Proiectul a fost elaborat în colaborare cu următoarele instituții publice cu atribuții specifice în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă: Agenția de Mediu; Agenția ”Apele Moldovei”; Agenția Națională pentru Sănătatea Publică; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și Inspectoratul pentru Protecția Mediului. Întru definitivarea proiectului de lege au fost organizate mai multe ședințe cu participarea reprezentanților tuturor autorităților enumerate mai sus. În cadrul ședințelor au fost discutate și dezbătute toate propunerile de modificare a Legii apelor nr. 272/2011. Într-un final, prin acordul tuturor părților a fost definitivat prezentul proiect de lege.

Anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la data de 11.03.2022 (<https://mediu.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-modific%C4%83rii-legii-apelor-2722011>).

Anunțul de inițiere a consultărilor publice a Analizei Impactului de Reglementare (AIR) asupra proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la rubrica „Transparența decizională” – „Proiecte de documente” la data de 23.02.23 cu data limită de 03.03.23, [la următorul link](#):

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Se va completa în urma desfășurării consultărilor publice.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea Propusă	Opțiunea alternativă 0	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	0	
povara administrativă	0	0	
fluxurile comerciale și investiționale	0	0	
competitivitatea afacerilor	2	1	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1	-1	
concurența pe piață	0	0	
activitatea de inovare și cercetare	1	0	
veniturile și cheltuielile publice	0	0	
cadru instituțional al autorităților publice	1	-1	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	0	
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1	-1	
situația social-economică în anumite regiuni	0	0	
situația macroeconomică	0	0	
alte aspecte economice	1	0	

Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	0	
nivelul de salarizare	0	0	
condițiile și organizarea muncii	0	0	
sănătatea și securitatea muncii	0	0	
formarea profesională	0	0	
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	
nivelul veniturilor populației	0	0	
nivelul sărăciei	0	0	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	
partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	1	-1	
modul sănătos de viață al populației	1	0	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1	-1	
nivelul și calitatea educației populației	0	0	
conservarea patrimoniului cultural	1	0	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	
Discriminarea	0	0	
alte aspecte sociale	0	0	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1	0	
calitatea aerului	0	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	3	-1	
Biodiversitatea	2	-1	
Flora	2	-1	
Fauna	2	-1	
peisajele naturale	2	-1	
starea și resursele solului	1	0	
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	0	

consumul și producția durabilă	1	-1	
intensitatea energetică	0	0	
eficiența și performanța energetică	0	0	
bunăstarea animalelor	1	0	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	2	0	
utilizarea terenurilor	2	1	
alte aspecte de mediu	2	-1	

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe